

Prædiken til Sidste søndag efter Helligtrekonger

Matt. 17,1-9

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Seks dage efter tog Jesus Peter og Jakob og hans bror Johannes med sig og førte dem op på et højt bjerg, hvor de var alene. Og han blev forvandlet for øjnene af dem, hans ansigt lyste som solen, og hans klæder blev hvide som lyset. Og se, Moses og Elias kom til syne for dem og talte med ham. Så udbrød Peter og sagde til Jesus: »Herre, det er godt, at vi er her. Hvis du vil, bygger jeg tre hytter her, én til dig og én til Moses og én til Elias.« Mens han endnu talte, se, da overskyggede en lysende sky dem, og der lød en røst fra skyen: »Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!« Da disciplene hørte det, faldt de ned på deres ansigt og blev grebet af stor frygt. Men Jesus gik hen og rørte ved dem og sagde: »Rejs jer, og frygt ikke!« Og da de løftede deres blik, kunne de kun se Jesus alene. Mens de gik ned fra bjerget, befalede Jesus dem: »Fortæl ikke nogen om dette syn, for Menneskesønnen er opstået fra de døde.«

Matthæusevangeliet 17,1-9

Dagens lille tekststykke fra Mathæusevangeliet kaldes populært for "Forklarelsen på bjerget" – og at forstå handlingen i fortællingen er der vel sådan set ikke nogen ben i? Noget andet er selvfølgelig at forstå fortællingen i dybden. Rent handlingsmæssigt er Jesus gået op på et bjerg og har taget tre af sine disciple med sig. Deriblandt Peter. Og oppe på bjerget forvandles Jesus så pludselig for øjnene af dem.

Forvandles... Ja, det gør han måske nok, men jo altså ikke sådan til noget helt tredje. Nej, forvandlingen består udelukkende i, at hans ansigt pludselig bliver lysende "som solen" og hans klæder med ét bliver "hvide som lyset". Alt sammen, mens han øjensynligt står i samtale med Moses og Elias. Selvfølgelig handler altså om "lys" – et særligt lys, der pludselig skal være kommet over Jesus, eller fra ham, et forklaringslys eller skær.

Måske kunne det være godt lige at få styr på ordet "forklarelse", for hvad betyder det egentlig, når noget bliver eller virker forklaret? Ordet "forklarelse" kan så let forveksles med et ord, der ligger snublende nær op ad det – nemlig, ordet "forklaring". "En forklaring" og "en forklarelse" er to forskellige ting. Lad os tage ordet "forklaring" først: En forklaring er, når vi får svar på et spørgsmål. Svar på noget, vi ikke lige selv kunne se meningen eller årsagssammenhængen i.

"Vil du ikke nok være sød at give mig en forklaring?" – kan vi nu og da spørge, og så får vi lagt nogle informationer ud foran os, der så skal tjene til, at brikker-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 747, 124 årgang
Januar 2023
ISSN 0901-2214

ne forhåbentlig falder på plads i vort indre. Jo bedre mening en forklaring giver, jo mere tror vi på den, og jo bedre føles det inden i, for det føles altid godt, når noget giver mening. Selv de forklaringer, der kan gøre ondt eller være smertelige at rumme, kan faktisk føles godt i os, – for det modsatte – når noget *ikke* giver mening – det er ganske enkelt frustrerende. Det holder vi mennesker normalt ikke ud i længden.

Vi oplever det fx ved sygdom eller skilsmisse eller andre voldsomme begivenheder i vore liv: ”Sig mig sandheden, som den er! Sig mig den – uanset, hvor ondt det måtte gøre!” Det er ord, mange af os både kan høre os selv sige til vore børn og vore kæreste, men jo fx også til vores læge... Vi mennesker trives engang bedst, når tingene giver mening – det er min påstand. Uanset hvor fristende det så end kan være at fortrænge det sande. Men så er der selvfølgelig også den slags forklaringer, vi bare ikke *kan* tro på. De forklaringer, der *ikke* giver mening, og måske ligefrem får os til at føle, at det er løgn, det der er blevet sagt til os.

Sådanne ”dårlige forklaringer” kan ligefrem gøre tingene værre i os og imellem os. Det kan ligefrem føre til splid, retssager, skilsmisser på det nære plan, men også til krig, til død og ødelæggelse på et globalt plan. Det ser vi igen og igen fatale og grusomme eksempler på. Jeg behøver vist ikke at sætte yderligere ord på det, der sker i vores samtid lige nu. En forklaring vil altså altid kalde på, at vi mennesker skal forholde os kritisk til det, vi får slynget i hovedet, før vi kan acceptere forklaringen og lukke den ind.

Helt anderledes forholder det sig med begrebet ”forklarelse”. ”Forklarelse” er en tilstand, vi kan komme i, når noget stort, noget smukt eller noget sandt pludselig gennemstrømmer os. ”Der kom ligesom et forklarelsens skær over hans eller hendes ansigt!” – kan vi sige om et menneske, hvorfra der pludselig kommer et særligt skær, en særlig udstråling. Et særligt lys, der stråler fra vort indre

og ud imod den omkringliggende verden. En forklarelse er altså ikke ord, der kommer fra vores mund som forsøg på at forklare noget. Forklarelsen er ikke en forklaring i sig selv, nej, det er et særligt lys, der kommer over os, og stråler inde fra og ud.

I forhold til dagens tekststykke forvandles Jesus altså oppe på det høje bjerg for øjnene af de tre disciple, og det sker, da Moses og Elias – to af de helt store skikkelser fra Det Gamle Testamente – viser sig for dem i samtale med Jesus. Det, de tre disciple er vidne til, er et guddommeligt syn...

Peter reagerer spontant ved at foreslå Jesus, at disciplene kan bygge tre hytter til Moses, Elias og Jesus selv deroppe – da Guds røst fra en sky over hovederne på dem i det samme udsiger, at Jesus er Guds elskede søn, i hvem han har velbehag. Og så tilføjer Gud: At Jesus skal disciplene lytte til! ”Hør ham!” – siger Gud. Herefter beroliger Jesus disciplene, der skrækslagne har kastet sig mod klippen: ”Rejs jer!” – siger han til dem: ”Frygt ikke!” Da de ser op, er Jesus alene igen, og på vejen ned formaner ham dem om, ikke at fortælle nogen om det syn, de har set. Først når han, Menneskesønnen, er opstået fra de døde.

Men hvad handler alt dette egentlig om? Hvad var det, Jesus, ønskede disse tre disciple skulle se på bjerget? Hvorfor skulle de partout med derop? Hvorfor gik han ikke bare alene? Hvad er det, vi skal forstå her i dag?

Ja, for mig at se skal vi forstå, at Jesus vil, at vi skal vide, der en sammenhæng i den store, overordnede fortælling. Det nye - fortællingen om Jesus som Guds søn, der fødtes til jord for vores frelses skyld – det, der siden skulle blive til Det Ny Testamente – står ikke alene. Det gamle og det ny hænger sammen! Den kristne fortælling står ikke alene – løsrevet, frit svævende! Det hele har sin sammenhæng fra start til slut. Der er sammenhæng i Guds store og overordnede plan!

Og planen er, at Gud, himlens og jordens, altings skaber, i sin bestandige kærlighed til skaberværket og skabningerne i det, altså os alle – ønsker at sone og genskabe det tabte forhold fra dengang Adam og Eva i synden faldt ud i livet, denne skæbnsvangre og skelsættende dag i Paradisets have. Det er med andre ord Jesu guddommelige side, som disciplene på bjerget – og vi med dem – i dette syn får indsigt i. For øjnene af dem forvandles Jesus til den Kristus, han fra tidernes morgen har været, og som han skal vise sig at være på tredjedagen, opstået fra de døde. Fra evighed til evighed, som der står skrevet.

Når Jesus så pludselig ”forklares” – og lyset mageløst stråler fra ham, ja, da skyldes det ene og alene Gudslyset. Det er Guds lys, der stråler ham i møde og igennem ham. Lyset, der stråler fra Jesus ud på disciplene og på os her i dag, er Guds – det kommer fra Gud! Og står man i det lys, ja, da bliver man med nødvendighed gennemlyst af det. Man bliver forklaret!

Peter misforstår i første omgang det hele, da han tror, at det for Jesus må handle om at forblive på bjerget i dette vidunderlige skær, men sådan et glansbillede, er der for Jesus heldigvis ikke tale om her. Tværtimod. Synet er til, for at give indsigt – og det, de har set, skal tjene til at styrke dem i troen. Således også os her i dag!

Og troen tjener kun til én ting: At være en indre, fast forankring i livet, mens vi står i det! Troen på Jesus som Guds udvalgte søn og frelser skal være den indre klippegrund, vi – sammen med Peter og de 2 andre disciple – tager med ned fra ”bjerget” og ind i hverdagens talrige udfordringer.

Livet er lige præcis ikke et syn, livet er nu og her! Ualmindeligt smukt og til tider dejligt, men nu og da også ualmindeligt tungt og ensomt. Sådan er det at stå i livet, og lad os så slutte, hvor vi startede – ved at vende tilbage til forskellen på, hvad en forklaring er til forskel fra en forklarelse!

Denne gang set ud fra den kristne grundfortælling: At Jesus er Guds søn! Det er den korte, overordnede forklaring! At forklaringen så kan blive til tro, deri ligger den indre forklarelse!

Hvis vi lader troen på Gud gennemlyse os – det samme lys, som gennemlyste Jesus på bjerget – da kan netop troen på *forklaringen* om Jesus som Guds søn – og vores frelser – kaste et *forklarelsens* lys over vores eget liv. Et forklarelsens lys vel at mærke, vi ikke selv kan stampe op af jorden. Et kærlighedens lys, der ikke kommer fra os selv, men udelukkende til os og igennem os. Vores tvungne opgave her i livet er at *leve* det – og det kan vi så vælge at gøre set i lyset af og troen på Guds alttilgivende, altgennemstrømmende kærlighed! Amen!

Jesper Vigant Madsen

Sognepræst, Skt. Nikolai Kirke, Nakskov

Salmer (Den Danske Salmehog):

Nr. 417: Herre, Jesus, vi er her

Nr. 324: Dig rumme ej himle

Nr. 161: Med strålekrans om tinde

Nr. 320: Midt iblandt os er Guds rige

Nr. 367: Vi rækker vore hænder frem

Nr. 52: Du, Herre Kris

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum

Vartov – Farvergade 27
1463 København K
vartov@vartov.dk